

RUGUL APRINS

THE BURNING BUSH

Monastic Journal

Winter 2023

Vol. 36

No. 3

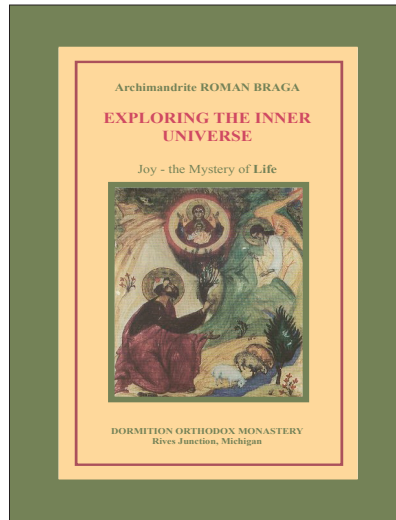
Table of Contents

3	Greetings from Mother Gabriella
4	Fulfilling All Righteousness: The Humility of love
9	About the Fear of God
24	Schedule of Services - Nativity and Theophany

Cuprins

14	Adevărata împlinire a Legii: Smerenia dragostei
19	Despre frica de Dumnezeu
24	Programul slujbelor - Crăciun și Bobotează

The revised edition of Fr Roman's book
The Inner Universe will soon be available
in our giftshop and online.

Greetings from Mother Gabriella

Following the Liturgical season of the life of the Church gives great meaning and richness to life. As we begin this Advent season we cannot help but reflect on the end of life—as nature enters a period of “rest”—and on the spiritual level, on the purification of the soul through fasting, prayer and repentance, so we can better be “born anew” with Christ and in Christ, as we reach the feast of the Nativity.

Father Roman, of blessed memory, reminded us repeatedly, that we are to be born with Christ, live, suffer, die and resurrect with Him, as our own personal experience, not a simple commemoration of the historical facts. God came to teach us how to prepare for the heavenly banquet, by offering Himself as the eternal food, and as the One Who offers “Thine own of Thine own.”

This is the hospitality He teaches us to practice, in our relationship with one another and in whatever circumstances we find ourselves.

Here at the monastery we have many opportunities to offer and receive God’s gifts the life and the work of the monastery.

We thus enter the season of Advent, Nativity and Theophany as an opportunity to reflect on our own life with gratitude for the many blessings God bestowed on us through you who chose to be travelers and co-workers with us on the journey to the heavenly Kingdom.

No matter where you are working your salvation, know that you are not alone. We accomplish everything with Christ and in Christ, or rather, Christ accomplishes His work through each one of us.

Thank you, fellow travelers, for helping us on our journey, and we pray and hope that we are of some help to you. We thank you all for your love and generosity. We humbly pray God to make Himself present in your life the way He knows best! We pray that you will be a welcoming “cave” for the Messiah to be born in.

Christ is Born! Glorify Him!

Fulfilling All Righteousness: The Humility of Love

Fr. John Konkle

The Gospel for Holy Theophany describes an encounter between our Lord and St. John the Forerunner in which Jesus wants John to baptize him and John wants to avoid doing so. “Jesus came from Galilee to the Jordan to John, to be baptized by him. John would have prevented him, saying, ‘I need to be baptized by you, and you come to me?’ (Mt 3:13-14). And yet, when John tries to avoid baptizing Jesus, our Lord responds: “It is fitting for us to fulfill all righteousness” (Mt 3:15)—a very unusual statement, occurring nowhere else in Scripture. Many of the holy fathers understand Jesus to mean that he is fulfilling the law. Indeed, two chapters later in the Gospel, Jesus teaches in the Sermon on the Mount, “Do not think that I came to destroy the Law or the Prophets. I did not come to destroy but to fulfill. For assuredly, I say to you, till heaven and earth pass away, one jot or one tittle will by no means pass from the law till all is fulfilled” (Mt 5:17-18).

What, then, does it mean to fulfill the law? Jesus answers this question in the ensuing verses by introducing the peculiar linguistic construction, “You have heard that it was said . . . , but I say to you . . .” (Mt. 5:21-48). His teachings are familiar: the prohibition against murder is extended to the calling to make peace with our adversary (5:21-26); the prohibition against adultery is extended to the calling to have chaste vision (5:27-30); the prohibition against breaking oaths is extended to the calling to be always true to our word (5:33-37); the permission to divorce is revoked except in cases of sexual immorality (Mt 5:31-32); the prohibition limiting retribution to an eye for an eye is extended to the calling to respond kindly to those harming us (5:38-42).

If we understand these texts as expressing what the fulfillment of the law looks like in practice, then we can say that, in general, prohibitions to do wrong are replaced by / extended to / fulfilled in the requirement to do good even in the face of being wronged. Indeed, Jesus completes his teaching in this way: “You have heard that it was said, ‘You shall love your neighbor and hate your enemy.’ But I say to you, love your enemies, bless those who curse you, do good to those who hate you, and pray for those who spitefully use you and persecute you” (5:43-44). The law, as St. Paul explains, is fulfilled in love (Rom 13:10).

Jesus is articulating a progression from law ... to righteousness ... to love, a progression that he sees as a seamless garment, a seed growing into the tree of life. Thus, the law, rightly understood, has its fulfillment in a righteous life, as described in the several examples he provides, and these righteous acts are nothing less than concrete manifestations of love. Every command is a command to love in this or that particular way. While this instruction given in the Sermon on the Mount is directed at us, Christ's disciples, revealing to us the life to which we are called, they also describe the life that Jesus himself lived to perfection. In short, we are called to live a Christ-like life, the life of the Righteous One, the life of love. In this way, we see what St. Paul means by teaching that the law is a tutor that leads us to Christ (Gal 3:24). Christ, as God, is love (1Jn 4:8). The law, properly practiced, expresses itself as a righteous life, which in turn is simply the manifestation of love, which is Christ himself.

Love, as we have seen, is not a sentimental notion, an affection, or any other sort of rosy bliss. Love is the self-offering, self-sacrificing, self-emptying actions for the good of others as was prophesied of the coming Messiah, the Righteous One, in Isaiah:

O Lord, who has believed our report, and to whom was the arm of the Lord revealed? We proclaimed His presence as a Child as a Root in a thirsty land. He had no form or glory, and we saw Him; and He had no form or beauty. But in comparison to all men, His form was lacking in honor. He was a man in suffering and knew how to bear sickness. His face was turned away, and He was dishonored and not esteemed. *He bears our sins and suffers for us*, yet we considered Him to be in pain, suffering, and ill-treatment. But *He was wounded because of our lawlessness, and became sick because of our sins. The chastisement of our peace was upon Him, and by His bruise we are healed.* All we like sheep have gone astray. Man has gone astray in his way, and the Lord delivered Him over for our sins. Although He was ill-treated, He opened not His mouth. He was led as a sheep to the slaughter and as a lamb is silent before his shearers, so He opens not his mouth. *In His humiliation* His judgment was taken away, and who will declare His generation? For His life is taken from the earth, and *because of the lawlessness of My people He was led to death.* I will appoint evil men for His burial and rich

men for His death, because He committed no lawlessness, nor was deceit found in His mouth. ... *The Righteous One ... shall bear their sins.* (Is 53:1-11; lxx; emphasis added)

It is Christ himself who suffers on account of our wrong doings. The harm we do to others, as well as to ourselves, is a harm that he willingly takes upon himself; he carries our sins without retaliating, but rather in the humility of his humiliation brings healing to us. These, and many other texts from the Psalms and the Prophets, foreshadow St Paul's succinct teaching in his Epistle to the Philippians: "Christ Jesus, while being in the form of God, ... emptied himself, taking the form of a servant, and coming in the likeness of men, and being found in appearance as a man, *He humbled Himself* and became obedient *to the point of death*, even the death of the cross" (Phil 2:5-8). This is *the humility of love*.

Understanding that love is non-existent without humility opens the door to seeing our Lord's baptism as the prefiguring of Great and Holy Friday, Saturday, and Pascha Sunday. In baptism one dies, is buried under the waters, and is raised to new life since death is unable to hold Life captive. But baptism is not *self-administered*. Someone else baptizes. And now we see why Jesus says to the Forerunner, "It is fitting for *us* to fulfill all righteousness (Mt 3:15). Jesus does not baptize himself; he is baptized *by John*. When John places his hands on Jesus to plunge him under the waters, he is prefiguring all our sins being placed on him to plunge him to his death—nailing him to the cross and burying him in the tomb. We all, with John, crucify and bury him—not because we are stronger than he is, for no one takes his life from him, but he lays it down for us (Jn 10:18). Rather, he allows us to crucify him by taking upon himself all our sins and the consequences of those sins, which ultimately is death. He does so by emptying himself, allowing himself to be sacrificed, offering himself to us as the sinless one who became sin so that we might become the righteous of God in him (2 Cor 5:21). This is the humility of love. This is the fulfillment of all righteousness, the true and proper fulfillment of the law.

The life of love as the fulfillment of righteousness is made available to us insofar as we are willing to be baptized with him—not to die alone in our sins, but to die with him. For he does not take our sins from us by force, but willingly receives them from us if we are willing to give them to him. It is here that we see the great humility of the Forerunner. We

know from the Gospel of John that the Forerunner recognizes Jesus for who he is; when he sees Jesus he announces to his disciples, “Behold, the Lamb of God who takes away the sin of the world” (Jn 1:29). John knows he is not worthy to baptize the Messiah for he is not even worthy to loosen the straps of his sandals (Jn 1:27). Later, when John’s disciples are leaving him to follow Jesus, instead of expressing envy he rejoices and says that Jesus “must increase and I must decrease” (Jn 3:30). In all John’s activity, he manifests a humble posture, knowing who he is in light of his relationship to Jesus. He is not the light, but bears witness to the light (Jn 1:6). He is the voice of one crying in the wilderness, “Make straight the way of the Lord” (Jn 1:23; Is 40:3). John’s life is characterized by humility, pointing the way to Jesus as the Christ.

Thus, when John replies, “I need to be baptized by you” (Mt 3:14), he is expressing a profoundly humble awareness of who he is relative to Jesus. He wants to place himself below his master, the Messiah, not above him. And yet for Jesus to manifest his humble love, John must baptize him. John’s baptism is for the confession of and repentance for sins; Jesus is the sinless one. John’s baptism is the image of death; Jesus is the author of Life. Jesus’ humble love offered to John, and through John to us, is received by the humbling reality of placing our sins upon him knowing that this brings about his death. The Lamb of God who takes away the sin of the world, who takes away our sins, does so by allowing us to baptize him, to crucify him. Elsewhere John’s humility is expressed as facing the reality of who he is relative to Christ; here John’s humility is expressed by facing the reality of his sins being carried by the sinless one. The Savior’s humble love is received by the humbling and horrifying exchange of our sins for his love.

Death, we come to experience, cannot hold the Author of life. The baptized come forth from the waters and the dead rise from the tombs. The reception of his humble love infuses us to live the life he lived, the life which fulfills all righteousness—not by our strength, but by his life manifest in us. Thus, humble love is not merely a one time, baptismal event but a way of life. In Jesus we see him continually fulfilling his ministry not to be served but to serve (Mt 20:28; Mk 10:45)—a practice which is most vividly exemplified at the mystical supper when he does not regard himself superior to his disciples but descends from the table, girds himself as a servant, and washes the disciples’ feet as a servant would, thereby placing the disciples in the humiliating and humbling

state that John was in at the Lord's baptism, being cleansed by the only one who is clean (Jn 13:1-17).

That the life of humble love is made available to us to be lived out in practice is beautifully expressed in events surrounding our celebration of Holy Nativity just two weeks ago. First we see Joseph, who, *being a righteous man*, wants to break ties with Mary secretly when he finds out that she is with child (Mt 1:18-19). The law would have allowed him to make a public spectacle of her and to require an appropriate recompense (Ex 22:16-17), and he could have responded to this (perceived) harm with the harm enacted by the letter of the law. It is precisely Joseph's righteousness, however, that engenders his response of humble love. And it is this same humble love that makes him receptive to the angel's revelation that Mary carries in her womb a Child conceived by the Holy Spirit.

Mary herself, the Mother of our Lord, is remembered the day after Nativity for she is the one who responded to the Archangel Gabriel's annunciation with the words, "Behold the maidservant of the Lord! Let it be to me according to your word" (Lk 1:38) She voluntarily accepts the role of a servant, and in this expression of humble love receives into her very womb the one who is himself humble love—an act that is only the beginning of her self-sacrifice, a sacrifice which will culminate in her soul being pierced even as her Son's side is pierced (Lk 2:35).

Finally, on the second day after Nativity, we remember St. Stephen, the first to be martyred for following Christ. Stephen responded to his persecutors just as our Lord did when he was on the cross, "Lord, do not charge them with this sin" (Acts 7:60). He fulfilled our Lord's words from the Sermon on the Mount, "love your enemies, bless those who curse you, do good to those who hate you, and pray for those who spitefully use you and persecute you" (Mt 5:44). This is humble love, the life offered to all who are willing to respond in humility to Jesus' invitation to the Forerunner: It is fitting for *us* to fulfill all righteousness.

(Adapted from a homily given on January 6, 2023)

About the Fear of God

Fr. Cleopa of Romania

In that what follows, me, the unworthy and the helpless in the good deeds, wish to remind today's Christians of one of the greatest Christian virtues, meaning the fear of God, that which helps us all to walk the precious way of salvation, by following His commandments. All the saints and all God pleasing people shined in the world with this great virtue.

First let us see what the Scripture says regarding the fear of God. The Holy Spirit, speaking through the saintly and great prophet David, says: "The fear of the Lord is the beginning of wisdom" (Ps 111:10). Solomon, the son of David, says: "The fear of God is instruction and wisdom" (Pr 15:38), and Jesus Sirach, in his book of wisdom, says: "For those who fear the Lord, it shall be well to the utmost" (WSir 25:11). There are other testimonies regarding the fear of the Lord: "In the fear of the Lord there is hope of strength" (Pr 14:27); "The root of wisdom is to fear the Lord" (WSir 1:18). "The fear of the Lord is His treasure" (Isaiah 33:6).

Let us ask also the holy and godly Fathers of the Church, what is the fear of God. They tell us: "The fear of God is the beginning of good deeds" (St Nikodemus the Aghiorite); "The fear of God is the beginning of man's true life" (Philokalia). Saint Ephrem the Sirian compares the fear of God with a sword with two sides, that cuts the bad desire. Saint Simeon the New Theologian calls the fear of God "invincible weapon of faith" (Philokalia), and the Holy Father John of the Ladder compares it with the sun which, sending a ray in the chamber, discovers in it even the smallest specks of dust (The Ladder 26).

Moving along on the way of our discussion, let us find out how this virtue is born in our souls. First we listen to St Maximus the Confessor, who says that the fear of God is born out of the faith in God: "The one who believes, has fear, and the one who fears is humbled" (Philokalia). And St John of the Ladder says the fear of God is born from knowing oneself, in other words, from humility: "The one who knew self attained the wisdom of the fear of God" (The Ladder 25).

Saint Peter of Damascus confirms that the fear of God is borne out of faith, saying: "This is why, me, the sinner, am worst than a non-believ-

er because I do not want to work to gain the true faith and by it to arrive at the fear of God and the beginning of the wisdom of the Spirit. Let us now show in how many ways does the fear of God manifest itself. According to the testimony of St Peter of Damascus, the fear of God is twofold: “There is a fear of God called the beginning fear and one that is perfected that derives from the beginning one” (Philokalia). The Holy Scripture tells us about the beginning fear of God: “With the fear of God man turns away from evil” (cf Proverbs 15). “Nail my flesh with the fear of You, for I fear You because of Your judgements” (Ps 118:120). The beginning fear of God is the fear of slavery. This is the fear that makes man turn away from evil and begins to do good. The more one strives to do good, the more the fear of God grows in him, and as he starts to do good, he begins to see even his smallest mistakes, to which he never paid attention before because he was in the darkness of ignorance. Here is an example: Someone travels at night on a road slippery and full of mud and he slips and falls, but because of the darkness he never realizes how dirty his clothes are. But continuing his travels, at the light of day he realizes how dirty his clothes are. The same thing happens to the beginner in the fear of God. He knows he fell and is dirty but does not know in detail how terrible his condition is. But as he becomes perfected in the beginning fear of God, he arrives at the second step of the fear of God, as Profet David says: “The fear of the God is clean, enduring forever” (Ps 19:9).

About the two kinds of fear of God speaks also St Maximus the Confessor: “The fear of God is twofold: a clean one and one that is not clean, like there are two kinds of people, some are righteous, and some are sinners. The righteous keep inside them, through the cleanliness and the immaculate conscience, the beginning fear of God, praising God for the overwhelming greatness of His infinite power, but the sinners expect from Him, through the second fear, the punishment for their sins. The pure fear is everlasting, according to the psalmist: “The fear of the Lord is clean, enduring forever” (Ps 19:9). And the unclean fear dies and disappears through repentance. This is why the Apostle says that the one who fears is not perfected in love; he refers to the unclean fear, but the Prophet says that the ones who fear God have nothing to fear because their fear is the righteous fear” (Philokalia).

Saint Peter of Damascus, like St Maximus the Confessor says that the sign of the first fear consists in hating sin and in being mad at it, like being wounded by beasts, and the sign of the pure fear consists in loving

virtue and staying away from temptation. For this reason, for everything in this life we must be fearful of falling, seeing the great prophet and king lamenting two sins, Solomon committing so much evil, and hearing the Apostle saying: “Therefore let him who thinks he stands take heed lest he fall” (1 Cor 10:12). And if someone says that “...perfect love casts out fear, because fear involves torment. But he who fears has not been made perfect in love” (1 John 4:18). About the perfected love, David says: “Blessed is the man who fears the Lord, Who delights greatly in His commandments” (Ps 112:1). He is by grace the son of God, because does not do this for fear of torments, but because of the love for God (Philokalia). After describing what is the fear of God, the types of fear and how it is born, let us now show what its fruits are. To realize how big is this treasure of goods that flow from it, we will ask again the Holy Scripture. She tells us that the fruits of the fear of God are: the beginning of knowledge (Pr 1:7; 9:10); it prolongs days (Pr 10:27); is a fountain of life (Pr 14:27); fear of evil (Pr 8:13); it is the prays of God (Ps 6; 8); serve God, according to the psalmist: “Serve the Lord with fear and rejoice with trembling” (Ps 2:11).

The fear of God helps us work out our salvation, as the Holy Apostle Paul encourages the Philippians: “Therefore, my beloved...work out your own salvation” (2:12). In Deuteronom we read about the fear of God: “...to fear the Lord our God, for our good always...” (6:24). And St Paul says: “Therefore, having these promises, beloved, let us cleanse ourselves from all filthiness of the flesh and spirit, perfecting holiness in the fear of God” (2 Cor 7:1). The fear of God helps those who rule with justice: “Then the king stood by a pillar and made a covenant before the Lord, to follow the Lord and keep His commandments” (2 Kings 23:3). The fear of God makes us pleasant in God’s eyes: “But in every nation whoever fears Him and works righteousness is accepted by Him” (Acts 10:35). God loves the one who fear Him: “Oh, how great is your goodness, which You have laid up for those who fear you” (Ps 31:19). The fear of the Lord helps us gain the mercy of the Lord: “For as heavens are high above the earth, so great is His mercy toward those who fear Him” (Ps 103:11). The fear of God helps us be heard by God: “He will fulfill the desire of those who fear Him; He also will hear their cry and save them” (Ps 145:19). The fear of God makes us worthy of God’s blessings: “Oh, that they had such a heart in them that they would fear Me and always keep my commandments, that it might be well with them and with their children forever” (Deut 5:29). According to the words of the psalmist, the fear of God protects us from the fear of men:

“...I will fear no evil, for You are with me” (Ps 23:4), and Isaiah says: “Behold, God is my salvation, I will trust and not be afraid” (Is 12:2), while we read in Jeremiah: “Do not be afraid of their faces, for I am with you to deliver you says the Lord” (Jr 1:8). And the Lord says: “And do not fear those who kill the body but cannot kill the soul, but rather fear Him who is able to destroy both soul and body in hell” (Mat 10:28).

The Holy Fathers of the Church talk also about the fear of the Lord. Saint Isaac the Syrian says that the fear of God is the start of man’s trip toward heaven. Saint Nicodemus the Aghiorite says that the fear of God is spring, mother and root of understanding and good deeds, and St Gregory the Theologian shows how the fear of God helps to keep the commandments and keep a clean body: “Were there is fear there is protection; and where there is protection of the commandments there is also cleanliness of the body.” Another fruit of the fear of God is that the man who, by the grace of God, arrived at it, never fears anything. Saint John of the Ladder says: “The one who is the servant of the Lord, fears only his master. The one who does not fear the Lord, is afraid of his own shadow” (The Ladder 21).

It is only proper to show now a few of the saints and the chosen of God, who more than others have shined in the world with this priceless adornment of the fear of God.

First, we should remember Noah, who, receiving the command from God to build an ark, did it for fear of God: “Thus Noah did; according to all that God commanded him, so he did” (Gen 6:27). After Noah, Patriarch Abraham showed so much fear of God that he brought his own son as a sacrifice to God: “...Abraham, Abraham...do not lay your hand on the lad, or do anything to him; for now I know that you fear God...” (Gen 22: 11-12). Then his nephew, Patriarch Joseph the most handsome and the most wonderful, fearing God, did not listen to the cunning of the woman to sin with her, but he said: “...how can I do this great wickedness, and sin against God?” (Gen 39:9).

Other holy men with the fear of God were all the prophets of the Old Testament, like: Moses, Samuel, Elias the Tisbite, Isaiah, Jeremiah, Daniel and the righteous Job, and from the Law of Grace, the Virgin Mary, the Righteous Simeon, St John the Baptist, the Holy Apostles and all the saints and martyrs that sacrificed for Christ and shined in good deeds.

I will close this with a small story, for the benefit of all. A Christian was used to steal. One day, during harvest time, seeing in the field a great number of bales of hay, he decided in his mind to steal some. Coming home he prepared his wagon with the horses, and taking with him his five-year-old daughter, he left at midnight to go steal. After he looked in all directions so nobody will see him, he took a few sheaf of wheat and put them in his cart. His daughter then, inspired by the Spirit of God said to her father: “Father, you forgot something. Maybe you should have looked up also, as I saw you looking in all the other directions.” The father then, pondering on his daughter words, and remembering God Who sees everything, brought the sheafs back and put them in their place. When he arrived home, he said to his wife: “This night God spoke to me, through the mouth of this girl, words that turned me to repentance. From now on I will no longer steal. He then went to confession and confessed all his sins; he received absolution and from that time on he turned his life around.

Homily from the Series “Ascent to Resurrection, ”, Trinitas, Iasi 1998.

FALL WORKDAY 2023

Our many thanks to all for a great workday.

Adevărata Împlinire a Legii: Smerenia dragostei

Pr. John Konkle

Evanghelia Bobotezei descrie întâlnirea dintre Domnul nostru Iisus și Sf Ioan Înaintemergătorul, unde Iisus vrea ca Ioan să Îl boteze iar Ioan încearcă să se eschiveze. ”În acest timp a venit Iisus din Galileea, la Iordan, la Ioan, ca să se boteze de către el. Ioan însă îl oprea zicând: eu am trebuință să fiu botezat de Tine, și Tu vi la mine?” (Mat 3:13-14). Dar când Ioan încearcă să prevină a-L boteza pe Iisus, acesta răspunde: ”Lasă acum, că așa se cuvine nouă să împlinim toată dreptatea: (Mat 3:15)—o afirmație foarte neobișnuită pe care nu o găsim nicăieri în altă parte în Sfânta Scriptură. Majoritatea Sfinților Părinți interpretează aceasta ca însemnând împlinirea Legii. Într-adevăr, două capitole mai departe, în Predica de pe Munte, Iisus spune: ”Să nu socotiți că am venit să stric Legea sau proorocii; n-am venit să stric, ci să împlinesc. Căci adevărat zic vouă: înainte de a trece cerul și pământul, o iotă sau o cirtă din Lege nu va trece, până ce se vor face toate” (Mat 5:17-18).

Ce înseamnă deci împlinirea Legii? Iisus răspunde la această întrebare în versurile următoare, printr-o construcție lingvistică deosebită: ”Ați auzit că s-a zis...Eu însă vă spun vouă” (Mat 5:21-48). Învățăturile Lui ne sunt cunoscute: interzicerea de a ucide se transformă în îndemnul de împăcare cu adversarul (Mat 5:21-26); Interzicerea de a nu comite adulter se transformă în îndemnul de a privi cu castitate (Mat 5:27-30); interzicerea de a nu jura strâmb se transformă în îndemnul de a ne ține totdeauna cuvântul (Mat 5:33-37); permisiunea pentru divorț este anulată, cu excepția cazurilor de imoralitate (Mat 5:31-32); interzicerea care limitează răzbunarea, ochi pentru ochi, se transformă în invitația de a răspunde cu blândețe celor care ne fac rău (Mat 5:38-42).

Dacă interpretăm aceste texte ca fiind expresia a ce înseamnă împlinirea legii în practică, putem să spunem că, în general, aceste interziceri de a comite un păcat sunt înlocuite, sau îndeplinite, cu obligația de a face bine chiar atunci când suntem nedreptățiți. Iisus completează învățăturile Lui în felul următor: ”Ați auzit că s-a zis: ‘Să iubești pe aproapele tău și să urăști pe vrăjmașul tău. Iar Eu vă zic vouă iubiți pe vrăjmașii voștri și binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă vatămă și vă prigonesc’” (Mat 5:43-44). Sfântul Pavel spune că Legea este împlinită în dragoste (Rom 13:10).

Iisus exprimă o trecere de la lege...la dreptate...la dragoste, o progresie pe care El o compară cu un veșmânt fără cusături, o sămânță care crește și devine pomul vieții. Dacă este corect înțeleasă, legea se împlinește printr-o viață curată, pe care El o descrie în câteva exemple, iar acest comportament nu este nimic altceva decât manifestarea concretă a dragostei. Fiecare poruncă este o poruncă să iubești într-un fel sau altul. Cu toate că aceste porunci date în Predica de pe Munte se adresează nouă, discipolilor lui Hristos, arătându-ne care este viața la care suntem chemați, ele descriu totodată viața pe care Hristos însuși a trăit-o în perfecțiune. Pe scurt, suntem chemați să trăim o viață aidoma lui Hristos, viața Celui Drept, o viață plină de dragoste. În felul acesta înțelegem ce spune Sf Pavel că legea este învățătură care ne conduce la Hristos (Gal 3:24). Hristos Dumnezeu este dragoste (1 Ioan 4:8). Legea, dacă este practică corect, este manifestarea unei vieți juste, care la rândul ei este manifestarea dragostei care este Hristos Însuși.

Dragostea, după cum am văzut nu este o noțiune sentimentală, o afecțiune, sau orice altă fericire. Dragostea este dedicație personală, sacrificiu personal, dăruire personală în folosul altora, după cum a fost propovăduit despre venirea lui Mesia în Isaia.

”Cine va crede ceea ce noi am auzit și brațul Domnului cui se va descoperi? Crescut-a înaintea Lui ca o odraslă, și ca o rădăcină în pământ uscat; nu avea nici chip, nici frumusețe ca să ne uităm la El, și nici o înfățișare ca să ne fie drag. Disprețuit era și cel din urmă dintre oameni; om al durerilor și cunoscător al suferinței, unul înaintea căruia să-ți acoperi fața; disprețuit și nebăgat în seamă. Dar *El a luat asupra-Și durerile noastre și cu suferințele noastre S-a împovărat*. Și noi Îl socoteam pedepsit, , bătut și chinuit de Dumnezeu. Dar El fusese străpuns pentru păcatele noastre și zdrobit pentru fărădelegile noastre. *El a fost pedepsit pentru mântuirea noastră și prin rănilor Lui noi toți ne-am vindecat*. Toți umblam rătăciți ca niște oi, fiecare pe calea noastră și Domnul a făcut să cadă asupra Lui fărădelegile noastre ale tuturor. Chinuit a fost, dar S-a supus și nu Și-a deschis gura Sa; ca un miel spre junghiere s-a dus și ca o oaie fără de glas înaintea celor ce o tund, așa nu Și-a deschis gura Sa. *Întru smerenia Lui judecata Lui s-a ridicat și neamul Lui cine îl va spune? Că s-a luat de pe pământ viața Lui! Pentru fărădelegile poporului Meu a fost adus spre moarte*. Mormântul Lui a fost pus lângă cei fără de lege și cu cei făcători de rele, după moartea Lui, cu toate că

nu săvârșise nici o nedreptate și nici înșelăciune nu fusese în gura Lui. Dar a fost voia Domnului să Îl zdrobească prin suferință. Și fiindcă Și-a dat viața ca jertfă pentru păcat, va vedea pe urmașii Săi, Își va lungi viața și lucrul Domnului în mâna Lui va propăși. Scăpat de chinurile sufletului Său, va vedea rodul ostenelilor Sale și de mulțumire se va sătura. Prin suferințele Lui, Dreptul, Sluga Mea, va îndrepta pe mulți și *fărădelegile lor va lua asupra Sa*” (Isaia 53:1-11).

Hristos Însuși este cel care suferă pentru păcatele noastre. Răul pe care îl facem atât altora cât și nouă însuși, este un rău pe care El este dispus să îl ia asupra Lui; El poartă păcatele noastre fără să se răzbune, ci în smerenia umilinței ne vindecă pe noi. Acestea, precum și multe alte texte din Psalmi și Profeți prevestesc scurta învățătură a Sf Pavel din Epistola către Filipeni: ”Gândul acesta să fie în voi care era și în Hristos Iisus, Care, Dumnezeu fiind în chip, n-a socotit o știrbire a fi El întocmai cu Dumnezeu, ci S-a deșertat pe Sine, chip de rob luând, făcându-se asemenea oamenilor, și la înfățișare aflându-se ca un om, *s-a smerit pe Sine*, ascultător făcându-se până la moarte, și încă moarte pe cruce” (Fil 2:5-8). Aceasta este smerenia dragostei.

A înțelege că nu există dragoste fără smerenie ne conduce la înțelegerea că botezul Domnului, este prefigurarea evenimentelor din Sfânta și Marea Vineri, Sfânta și area Sâmbătă și Duminica Sfintei Învieri. Prin botez, omul moare, este ”înmormântat” sub apă, și este ridicat la o viață nouă pentru că moartea nu are puterea de a ține Viața prizonier. Dar botezul nu se auto-administrează; altcineva trebuie să boteze. Acum vedem deci de ce Iisus a spus Sfântului Ioan ”Lasă acum, că așa se cuvine nouă să împlinim toată dreptatea” (Mat 3:15). Iisus nu S-a botezat singur, ci a fost botezat de Ioan. Atunci când Ioan pune mâna pe Iisus ca să Îl scufunde în apă, el prefigurează momentul când toate păcatele noastre sunt puse asupra lui Iisus ca să Îl trimită la moarte—bătut în cuie pe cruce și îngropat în mormânt. Alături de Ioan, noi toți Îl crucificăm și Îl îngropăm—nu pentru că am fi noi mai puternici decât El, pentru că nimeni nu poate să Îi ia Lui viața, dar El Își dă viața pentru noi (cf. Ioan 10:18). De fapt El ne permite nouă să Îl crucificăm prin faptul că El ia asupra Lui toate păcatele noastre și consecințele acestor păcate, care în ultimă instanță sunt moartea. Acest lucru El îl face prin a se jertfi, permițând să fie sacrificat, oferindu-se nouă ca unul fără de păcat care a devenit păcătos astfel ca noi să dobândim dreptatea lui Dumnezeu întru El (2Cor 5:21). Aceasta este smerenia dragostei. Aceasta este împlinirea

dreptății, împlinirea legii în modul cel mai deplin.

O viață plină de dragoste ca împlinire a dreptății ne stă la îndemână atâta timp cât suntem dispuși să fim botezați împreună cu El—nu să murim singuri în propriile noastre păcate, ci să murim împreună cu El. Pentru că El nu ne ia păcatele cu forța, ci le primește de la noi dacă vrem să I le dăm. Aici putem vedea marea smerenie a Înaintemergătorului. Știm din Evanghelia de la Ioan că Înaintemergătorul Îl recunoaște pe Iisus ca fiind cine este; atunci când Îl vede pe Iisus, el spune ucenicilor lui: ”Iată Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii” (Ioan 1:29). Ioan știe că nu este vrednic de a boteza el pe Mesia pentru că el nu este vrednic măcar nici măcar să dezlege cureaua sandalelor Lui. Mai târziu, când ucenicii lui îl părăsesc pentru a urma pe Iisus, Ioan este bucuros și spune: ”Acela trebuie să crească iar eu să mă micșorez” (Ioan 3:30). În toate acțiunile lui, Ioan are o atitudine smerită, știind cine este el în relație cu Iisus. El nu este Lumina, dar este martor al Luminii (Ioan 1:6). El este ”glasul celui care strigă în pustie: ‘Îndreptați calea Domnului!’” (Ioan 1:23). Viața lui Ioan este caracterizată prin smerenie, indicând drumul spre Iisus ca Mântuitor.

Atunci când Ioan spune lui Iisus: ”Eu am trebuință să fiu botezat de Tine” (Mt 3:14), el exprimă înțelegerea profundă a smereniei—cine este el față de Iisus, vrând să se plaseze mai jos decât stăpânul său, Mântuitorul, și nu deasupra Lui. Cu toate acestea, pentru ca Iisus să Își manifeste dragostea Lui smerită, El trebuie să fie botezat de Ioan. Botezul lui Ioan este pentru mărturisirea și pocăința păcatelor; Iisus este Cel fără de păcat. Botezul lui Ioan este simbolul morții; Iisus este simbolul vieții. Dragostea smerită a lui Iisus pe care a oferit-o lui Ioan, și prin Ioan nouă, este primită prin faptul că păcatele noastre puse asupra Lui I-au adus moartea. Mielul lui Dumnezeu care ia păcatele noastre, ne permite nouă să Îl botezăm și să Îl crucificăm. În altă parte, în smerenia lui, Ioan este conștient că păcatele lui sunt purtate de Cel fără de păcat. Dragostea smerită a Mântuitorului este primită în schimbul păcatelor noastre.

Moartea, nu poate să țină prizonier pe Cel care dă viață. Cel botezat se ridică din apă, iar cel mort se ridică din mormânt. Primirea acestei dragoste smerite ne îndeamnă să trăim viața după modelul Lui—viața care împlinește Legea, nu prin propriile noastre puteri, ci prin viața Lui care se manifestă în noi. O viață smerită nu este un botez o dată în viață, ci un fel de a trăi. În Iisus vedem cum El Își continuă misiunea nu de a fi servit ci de a servi (cf. Mt 20:28), lucru care este exemplificat la Cina Cea

de Taină unde nu se arată mai presus decât ucenicii Lui, ci coboară, se încinge ca un servitor și spală picioarele ucenicilor la fel cum ar face un servitor, punând pe ucenici în aceeași poziție de umilință în care a fost Ioan la botezul Domnului, fiind curățat de Cel care singur este curat (cf. Ioan 13:1-17).

Exemplul unei vieți pline de o dragoste smerită ne este oferită de evenimentele care au loc la Nașterea Mântuitorului. Pentru început îl vedem pe Iosif, un om drept care vrea să se despartă de Maria în secret atunci când află că ea este însărcinată pentru a nu o compromite (cf. Mt 1:18-19). Legea i-ar fi permis să o expună public (cf. Ieșirea 22:16-17) după cuvântul Legii. Dar tocmai pentru că este un om drept, Iosif dovedește o dragoste smerită. Și tot această smerenie îl face receptiv la cuvântul îngerului care îi spune că Maria poartă în pântece un Copil zămislit de Duhul Sfânt.

Maria, Maica Domnului nostru, este pomenită a doua zi după Nașterea Domnului, căci ea este cea care a răspuns Arhanghelului Gabriel: ”Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău” (Luca 1:38). De bună voie ea primește rolul unui servitor, și în această manifestare de dragoste smerită, primește în pântecele ei pe Cel care este El însuși dragoste smerită—un act care este începutul sacrificiului personal, sacrificiu care culminează atunci când sufletul ei este străpuns la fel cum este străpuns trupul Fiului ei (cf. Luca 2:35).

A doua zi după Nașterea Domnului, ne amintim de Sfântul Ștefan, primul martir care a urmat lui Hristos. În fața celor care îl persecutau, el a răspuns la fel cum a răspuns Iisus pe cruce: ”Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta” (Fapte 7:60). El a împlinit cuvintele Domnului din Predica de pe Munte: ”Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă vatămă și vă prigonesc” (Mt 5:44). Aceasta este dragostea smerită, viața oferită tuturor celor care vor să răspundă cu smerenie invitației pe care Iisus a făcut-o Învățătorului: așa se cuvine nouă să împlinim toată dreptatea.

Adaptare după predica din 6 Ianuarie 2023

Despre Frica de Dumnezeu

Părintele Cleopa

În cele ce urmează, eu, nevrednicul și neputinciosul în lucrarea celor bune, voiesc să reamintesc creștinilor de astăzi, de una dintre cele mai mari virtuți creștinești, adică despre frica de Dumnezeu, care ne ajută nouă tuturor să mergem pe calea cea scumpă a mântuirii, prin lucrarea tuturor poruncilor Lui. Cu această mare virtute au strălucit în lume toți sfinții și aleșii lui Dumnezeu.

Mai întâi să vedem ce spune Sfânta Scriptură despre frica de Dumnezeu. Duhul Sfânt, vorbind prin gura sfântului și marelui prooroc David, zice: Frica de Domnul este începutul înțelepciunii (Ps 110:10). Solomon, fiul lui David, zice: Frica Domnului este învățătură și înțelepciune (Proverbe 15:33), iar Iisus Sirah, în cartea înțelepciunii lui zice, Frica Domnului toate le covârșește (Înțelepciunea lui Isis Sirah 25:14). Iată și alte mărturii despre frica de Dumnezeu: Frica Domnului este izvor de viață (Proverbe 14:27); Frica Domnului este rădăcină a înțelepciunii (Isus Sirah 1:19); Frica Domnului este comoară veșnică a dreptății (cf Isaia 33:6): Și voi da lor altă cale și altă inimă, ca să se teamă de Mine (Ieremia 32:39-40).

Să întrebăm și pe Sfinții și Dumnezeieștii Părinți ai Bisericii lui Hristos ce este frica de Dumnezeu. Ei, conglăsuind cu Sfânta Scriptură, ne spun: ”Frica de Dumnezeu este început al faptelor bune” (Sf Nicodim Aghioritul); ”Frica de Dumnezeu este început al vieții adevărate a omului” (Filocalia, vol. 10, Cuv.1). Sfântul Efrem Sirul aseamănă frica de Dumnezeu cu o srbie cu două tăișuri, care taie toată pofta cea rea (Cuvânt către monahi pentru toată întrarmarea). Sfântul Simeon Noul Teolog numește frica de Dumnezeu ”armă nebiruită a credinței” (Filocalia, vol. 6, p.37). Ilie Ecdicul o numește ”început al virtuțiilor” (Filocalia, vol. 4, p.281); iar dumnezeiescul Părinte Ioan Scărarul o aseamănă cu soarele care, trimițând o rază în cămară, descoperă în ea și cele mai mici gunoaie și prafuri subțiri (Scara, Cuv.26).

Mergînd mai departe, pe drumul cuvîntului nostru să vedem din ce se naște această virtute în sufletul omului. Să ascultăm mai întâi pe Sf Maxim Mărturisorul care zice că frica de Dumnezeuse naște din credința în Dumnezeu: ”Cel ce crede se teme; iar cel ce se teme, se smerește” (filocalia, vol 2, Cuv. 16). Iar Sf Ioan Scărarul spune că frica de Dumnezeu

se naște din cunoaștința de sine, adică din smerenie: ”Cine s-a cunoscut pe sine a ajuns la înțelepciunea fricii de Dumnezeu” (Scara, Cuv. 25). Sfântul Petru Damaschin adevărește că frica de Dumnezeu se naște din credință, zicând: ”De aceea, eu, ticălosul, sunt mai rău decât un necredincios că nu vreau să lucrez ca să aflu credința cea mare și prin ea să vin la temerea de Dumnezeu și la începutul înțelepciunii Duhului” (Filocalia, vol.5, p. 196).

Să arătăm, în continuare, de câte feluri este frica de Dumnezeu. După mărturia Sf Petru Damaschin, frica de Dumnezeu este îndoită și anume: ”Este o frică de Dumnezeu care se zice și începătoare și una desăvârșită care se naște din cea începătoare” (Filocalia, vol.5, p. 198). Despre frica de Dumnezeu cea începătoare ne vorbește Sfânta Scriptură, zicând: ”Cu frica Domnului se abate fiecare de la rău (cf. Proverbe 15,29); Pătrunde cu frica ta cărnurile mele, că de judecățile Tale m-am temut (Ps 118:120). Frica de Dumnezeu începătoare este frică de rob. Cu această frică se abate omul de la rău și începe a lucra binele (Ps 33:13). Cu cât se nevoiește cineva spre bine și cu cât crește în el frica de Dumnezeu, cu atât omul începe să cunoască și cele mai mici greșeli ale sale, pe care niciodată nu le luase în seamă până atunci, fiindcă se afla în întunericul neștiinței. Iată un exemplu: ”Cineva merge noaptea pe un drum alunecos și plin de noroi și se întâmplă să cadă jos și se murdărește, însă din cauza întunericului nu poate să își dea seama cum și cât de tare și-a murdărit hainele sale. Dar călătorind, abia la lumina zilei își dă seama cât de mult și-a pătat hainele sale cu apă și noroi. Asemenea se întâmplă și și celui începător în frica de Dumnezeu. Știe că a căzut și este murdar, dar nu cunoaște cu de-amănuntul în ce stare groaznică este. Dar desăvârșindu-se în frica de Dumnezeu cea începătoare, ajunge la a doua treaptă a fricii de Dumnezeu, cum zice David: Frica Domnului este curată și rămâne în veacul veacului (Ps 18:10)”, (Filocalia, vol. 9, Sf Dorotei, Cuvânt despre frica de Dumnezeu).

Despre cele două feluri ale fricii de Dumnezeu zice și Sf Maxim Mărturisitorul: ”Temerea de Dumnezeu este de două feluri: una curată și, alta necurată, deoarece și oamenii, unii sunt păcătoși, iar alții drepti. Dreptii păzesc în ei, prin curăția și neprihănirea conștiinței, temerea de Dumnezeu cea dintâi, cinstindu-L pentru măreția covârșitoare a puterii Lui nesăvârșite; iar păcătșii așteaptă de la El, prin temerea a doua, pedepsele pentru greșeli. Temerea curată rămâne pururea și nu se șterge niciodată, după cuvântul: ”Frica Domnului curată rămâ-

ne în veacul veacului (Ps 18:10). Iar temerea necurată se stinge și trece, dispărând prin pocăință. Drept aceea, Apostolul, spunând de cel ce se teme că nu e desăvârșit în iubire, are în vedere temerea care nu e curată, iar Proorcul, spunând că nu sunt lipsiți de nimic cei ce se tem de Domnul, are în vedere temerea curată” (Filocalia, vol. 3, p. 42).

Sfântul Petru Damaschin, ca și Sf Maxim, zice: ”Semnul fericirii dintâi (adică a celei începătoare și de rob) stă în a urî păcatul și a ne mânîia pe el, ca niște răniți de fiare; iar al fricii desăvârșite stă în a iubi virtutea și a ne teme de abatere, fiindcă nimeni nu este neschimbător. De aceea, la tot lucrul în viața aceasta suntem datori să ne temem întotdeauna de cădere, văzând pe marele prooroc și împărat plângând pentru două păcate și pe Solomon abătându-se la atâta răutate, și auzind pe Apostolul care spune: Celui ce i se pare că stă, să ia aminte să nu cadă (1 Corinteni 10:12). Iar dacă zice careva că dragostea scoate afară frica, după cuvântătorul de Dumnezeu (1 Ioan 4:18), bine zice, dar pe cea dintâi și începătoare. Căci despre frica desăvârșită, zice David: Fericit bărbatul care se teme de Domnul, și în poruncile Lui voiește foarte (Ps 111:1), adică iubește foarte virtutea. Acesta se află pe treapta de fiu al lui Dumnezeu după har, fiindcă nu face aceasta de frica muncilor, ci numai din iubire către Dumnezeu” (Filocalia, vol. 5, p. 200). După ce am arătat ce este frica de Dumnezeu, din ce se naște și de câte feluri este, vom arăta și care sunt roadele ei. Pentru a ne da seama cât de mare este această comoară a virtuților și câtă visterie de bună-tăți izvorăsc dinr-însa, să întrebăm iarăși dumnezeiasca Scriptură. Ea ne spune că roadele fricii de Dumnezeu sunt: începerea înțelepciunii (Proverbe 1:7; 9-10); adăugire de zile (Proverbe 10:28); izvor de viață (Proverbe 14:27); ferirea de rău (Proverbe 8:13); cinstirea de Dumnezeu (Ps 5:7); slujirea lui Dumnezeu, după cuvântul psalmistului: ”Slujiți Domnului cu frică și vă bucurați Lui cu cutremur” (Ps 2:11).

Frica Domnului ne ajută să lucrăm la mântuirea noastră, după mărturia Sfântului Apostol Pavel, care îndeamnă pe Filipeni, zicându-le: Cu frică și cu cutremur lucrați la mântuirea voastră (cf. Filipeni 2:12). Frica Domnului aduce omului de la El tot binele (cf. Deuteronom 6:24; 8:6; 10:12). Frica Domnului ne ajută la dobândirea curățeniei și a sfințeniei după învățătura Sf , Apostol Pavel care zice: Având, deci, aceste făgăduințe, iubiților, să ne curățim pe noi de toată întinăciunea trupului și a duhului, făcând sfințenie întru frica lui Dumnezeu (2 Cor 7:1). Frica Domnului ne ajută să judecăm cu dreptate (cf. 2 Paralipomena 20:6-7).

Frica Domnului ajută celor ce cârmuiesc cu dreptate (cf. Ieșire 18:29; 2 Regi 23:3). Frica Domnului ne face plăcuți Lui, după cuvântul: În orice neam, cel ce se teme de Domnul și face dreptate, este primit la El (cf. Fapte 10:35). Frica Domnului ne face să fim iubiți de Dumnezeu și să luam de la El nenumărate bunătăși, după cele scrise: Cât este de mare mulțimea bunătăților Tale, Doamne, pe care ai gătit-o celor ce se tem de Tine (Ps 30:19). Frica Domnului ne ajută să câștigăm mila lui Dumnezeu, după mărturia Sfintei Scripturi: Că după înălțimea cerului de la pământ, a întărit Domnul mila Sa spre cei ce se tem de El (cf. Ps 102:11-17). Frica Domnului ne ajută să fim auziți de Dumnezeu în rugăciunile și necazurile noastre: Voia celor ce se tem de El va face și rugăciunea lor va auzi și-i va mântui (cf. Ps 144:19). A întărit Domnul mila Sa spre cei ce se tem de El (cf. Ps 102:11-17). Frica Domnului ne face vrednici de binecuvântarea lui Dumnezeu (cf. Deuteronom 5:29; 6:24; Ps 24:12-14). Frica Domnului ne apără de frica oamenilor, după cuvântul psalmistului: „Nu mă voi teme de rele că Tu cu mine ești” (Ps 22:4). Și iarăși: „De frica voastră nu ne vom teme nici ne vom tulbura căci cu noi este Dumnezeu” (Isaia 12:2). Și iarăși: „Să nu te temi de fața lor, că Eu cu tine sunt să te scot, zice Domnul” (Ieremia 1:8; Iezechiel 2:6). Iar Mântuitorul, întărind, spune: „Să nu vă temeți de cei ceucid trupul, iar sufletul nu pot să-l ucidă; ci să vă temeți mai vârtos de cel ce poate să piardă și sufletul și trupul în gheenă” (Matei 10:28; Luca 12:45).

Și dumnezeieștii Părinți vorbesc despre roadele fricii de Dumnezeu. Sfântul Isaac Sirul spune că frica de Dumnezeu este temeliea călătoriei omului spre cer (Cuv. 1). Sfântul Nicodim Aghioritul spune că frica de Dumnezeu este izvor, maică și rădăcină a priceperii ai a toată fapta bună (Paza celor cinci simțuri, cap. 11). Iar Sf Grigorie Teologul arată că frica de Dumnezeu ajută la păzirea poruncilor și la curățirea trupului, zicând: ”Unde este frică, acolo este și păzire: iar unde este păzire de porunci, acolo este și curățirea trupului.” Altă roadă a fricii de Dumnezeu este și aceea că omul ajuns, prin darul lui Dumnezeu, la ea nu se mai teme de nimic. Acest lucru îl spune Sf Ioan Scărarul: ”Cine a ajuns sluga Domnului, acela se teme numai de Stăpânul său. Iar cine nu are frică de Dumnezeu, acela se teme și de umbra sa” (Scara, Cuv. 21).

Aceste puține fiind zise despre roadele fricii de Dumnezeu din dumnezeiasca Scriptură și de la Sfinții Părinți, este potrivit să arătăm câteva nume de sfinți și aleși ai lui Dumnezeu, care mai mult decât alții au strălucit în lume cu această podoabă neprețuită a fricii de Dumnezeu.

Întâi să ne aducem aminte de Noe care, primind poruncă să facă o corabie, temându-se de Dumnezeu, a făcut-o (Evrei 11:7). După Noe, patriarhul Avraama arătat atâta frică de Dumnezeu, încât s-a sârguit să aducă jertfă lui Dumnezeu pe unul născut fiul său, Isaac, pe care însuși Dumnezeu îl mărturisește a fi cu adevărat om temător de Dumnezeu și îi zice prin îngerul său: "Avraame, Avraame... acum am cunoscut că te temi tu de Dumnezeu și nu ți s-a făcut milă de fiul tău pentru Mine (cf. Facerea 22:11-18). Apoi, nepotul său, patriarhul Iosif, cel prea frumos și prea minunat, având frica lui Dumnezeu, n-a ascultat de viclenia femeii, spre a face păcat cu ea, ci a zis: Cum voi face acest cuvânt al tău să păcătuiască înaintea lui Dumnezeu? (cf. Facerea 39:9).

Alți bărbați sfinți, temători de Dumnezeu, au fost toți prorocii Legii Vechi, ca: Moise, Samuel, Ilie Tresviteanul, Isaia, Ieremia, Daniel și dreptul Iov, iar în Legea Harului, Fecioara Maria, Drep-tul Simeon, Sf Ioan Botezătorul, Sfinții Apostoli și toți sfinții și mucenicii care s-au jertfit pentru Hristos și au strălucit în fapte bune.

Voi încheia acest cuvânt cu o istorioară morală, spre folosul tuturor. Un creștin era obișnuit să fure. Odată, pe vremea secerișului, văzând pe câmp o mulțime de clăi de grâu, a hotărât în mintea sa să fure. Venind acasă, a pregătit căruța și caii și, luând cu el pe fiica sa de cinci ani, la miezul nopții a plecat la furat. După ce s- uitat în toate părțile ca să nu îl vadă cineva, a luat câțiva snopi de grâu dintr-o claie și i-a adus la căruță. Atunci copila, fiind pornită de puterea lui Dumnezeu, a zis către tatăl ei: "Tată, ai uitat ceva. Poate era bine să privești și în sus, că în celelalte părți am văzut că te-ai uitat." Atunci el, cuge-tând adânc la cuvântulfetei și aducându-și aminte de Dumnezeu care vede toate, a dus snopii de grâu la locul lor, a luat căruța și s-a întors fără nimic acasă. Apoi a spus femeii sale: "În noaptea aceasta Dumnezeu mi-a vorbit prin gura acestei copile niște cuvinte care m-au întors la pocăință. De acum nu voi mai fura niciodată în viața mea." Apoi s-a dus la spovedanie la un duhovnic bun, și a mărturisit toate păcatele, a primit canon și din acea vreme și-a îndreptat viața. Să dea Bunul Dumnezeu ca și noi, păcătoșii, când ne ispitește satana cu orice fel de păcat, să ne ridicăm privirea la Cel ce vede toate și, fiind îngrădiți cu frica de Dumnezeu, să părăsim păcatele ca să moștenim viața veșnică. Amin!

Predică din Seria Ascent to Resurrection, Trinitas, Iasi 1998.

**FEAST OF THE NATIVITY AND THEOPHANY
SCHEDULE OF SERVICES**

2023

Sunday, Dec. 24 Eve of Nativity	Akathist Liturgy of St John Vespers for Feast after Liturgy Vigil Service	9:00 am 10:00 am 6:00 pm
Monday, Dec. 25 Nativity of the Lord	Akathist & Hours Liturgy of St. Basil Vigil Service	9:00 am 10:00 am 6:00 pm
Tuesday, Dec. 26 Sinaxis of the MPOV	Akathist & Hours Liturgy of St. John Vigil	9:00 am 10:00 am 6:00 pm
Wednesday, Dec. 27 Protomartyr Stephen	Akathist & Hours Liturgy of St. John	8:00 am 9:00 am
Sunday, Dec. 31	Vigil Service Thanksgiving Service	6:00 pm 11:30 pm

2024

Monday, Jan. 1 Circ. Of our Lord	Akathist & Hours Liturgy of St. Basil	9:00 am 10:00 am
Friday, Jan. 5	Royal Hours, Typica Vesperal Liturgy of St. Basil and Blessing of Water Vigil Service	6:30 am 8:00 am 6:00 pm
Saturday, Jan. 6 Theophany	Akathist & Hours Liturgy of St. John & Great Blessing of Water	8:00 am 9:00 am